

*Recensie door Henk Maassen in Medisch Contact
De Weg kwijt. De zorgelijke staat van de euthanasiewet,
80 p Nijgh en Van Ditmar 2017*

Boudewijn Chabot noemt zich een ‘boodschapper van slecht nieuws’; zijn boekje *De weg kwijt – De zorgelijke staat van de euthanasiewet* is dan ook brisant. De psychiater staat meteen op scherp: ‘De euthanasiewet is één van de kroonjuwelen van de Nederlandse samenleving, samen met laagdrempelige abortus en het homohuwelijk.

Maar het euthanasiejuweel glanst niet meer. Dat ligt niet aan de formulering van de euthanasiewet, maar aan de wijze waarop de toetsingscommissie euthanasie de wet interpreteert en toepast bij patiënten die door een hersenziekte niet goed kunnen besluiten of ze dood willen.’ Begin dit jaar stelde hij zijn bezwaren voor het eerst aan de orde in de landelijke kwaliteitspers – stukken die zijn opgenomen in dit boekje, en die zijn aangevuld met drie niet eerder gepubliceerde opstellen.

Bijval krijgt hij in een korte bijdrage van hoogleraar Anne-Mei The die vindt dat het debat over euthanasie ‘te vanzelfsprekend is gericht op het procedureel toelaatbaar maken van euthanasie’ en dat de ontwikkeling van mogelijke alternatieven onderbelicht blijft.

In een langer stuk betoogt de prominente hoogleraar psychiatrie Jim van Os dat het maatschappelijke debat over euthanasie in de psychiatrie niet los is te zien van fundamentele vragen over het functioneren van de ggz: ‘De vraag in hoeverre euthanasie, als medische handeling, de prijs is die wij sommige mensen laten betalen voor het dominante idee van meetbaarheid en maakbaarheid als fundament van ‘kwaliteit’ in de huidige ggz, mag niet worden ontweken.’

Chabot richt zelf zijn pijlen vooral op de regionale toetsingscommissies, hun voorzitter Jacob Kohnstamm en de KNMG, waarbij zijn bezwaren zich toespitsen op het feit dat in de Tweede Kamer destijds niet is besproken of je een ernstig dementerende patiënt dood mag maken door dwang te gebruiken met een slaapmiddel. Evenmin is aan de orde geweest of er nog ‘verbale of non-verbale bevestiging gewenst, of misschien zelfs noodzakelijk is dat patiënt zich ervan bewust is dat de arts zijn leven daadwerkelijk beëindigt’. Er is weliswaar een ‘Handreiking’, maar onder artsen bestaat volgens Chabot desondanks ‘moreel ongemak, onzekerheid en grote verdeeldheid’.